

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/833/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3514202228
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3514202228.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej v právnej veci navrhovateľa Y. T., štátneho občana U. republiky, bytom Z. XX, B. T. nad P., v konaní zastúpeného JUDr. Soňou Miškovičovou, advokátkou, so sídlom Čsl.armády 4, Nové Mesto nad Váhom proti odporcovi POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO 35 807 598, o neplatnosť úverovej zmluvy a iné, na odvolania odporcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 4C/59/2014-85 zo dňa 20. januára 2015 v spojení s opravným uznesením č.k. 4C/59/2014-99 zo dňa 20. apríla 2015, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením pripustil zmen návrhu navrhovateľa na začatie konania tak, že znie: " Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 259,25 Eur s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne od 21.01.2015 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku." a o zmenenom návrhu rozhodol tak, že konanie o určení neplatnosti zmluvy o úvere č. 6560968, uzavretej medzi účastníkmi zo dňa 30.05.2008, zastavil, odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 259,25 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,05% ročne od 21.01.2015 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, uzavretá medzi účastníkmi dňa 30.05.2008, je neplatná. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol v napadnutom rozsudku v spojení s opravným uznesením tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania vo výške 630,98 eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, k rukám právnej zástupkyne navrhovateľa a nakoniec uložil odporcovi povinnosť zaplatiť na účet tamojšieho súdu súdny poplatok vo výške 116,- eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Na odôvodnenie rozhodnutia súd uviedol, že navrhovateľ v postavení spotrebiteľa žiadal návrhom zo dňa 10.03.2014 súd, aby určil, že zmluva o úvere č. 6560968 a dohoda o zrážkach zo mzdy, obe uzavreté medzi účastníkmi dňa 30.05.2008, sú neplatné z dôvodu neprijateľných podmienok v nich upravených. Na pojednávaní zoberal navrhovateľ svoj návrh v časti neplatnosti Zmluvy o úvere späť a žiadal pripustiť zmenu návrhu tak, že odporcovi bude uložená povinnosť zaplatiť mu titulom vydania bezdôvodného obohatenia sumu 259,25 eur. Súd vykonal vo veci dokazovanie, ktorého výsledky posúdil podľa § 4 ods. 2, 3 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, podľa § 52, § 451 ods. 2, § 456, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 10c a § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka a právo Európskej únie. Uviedol, že zmluva o úvere uzatvorená medzi účastníkmi neobsahovala údaj o ročnej úrokovej sadzbe, podľa § 4 ods. 2 písm. h), o RPMN podľa písm. j) a tiež neobsahovala údaj o priemernej hodnote RPMN na príslušný spotrebiteľský úver, platnú ku dňu podpisu zmluvy o úvere, podľa písm. k) uvedeného

zákona. V zmysle § 4 ods. 3 uvedeného zákona súd považoval poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že odporcovi bol poskytnutý úver bez úrokov a bez poplatkov vo výške 12.000,- Sk /398,32 eur/ ako aj to, že odporca doposiaľ zaplatil odporcovi vo forme zrážok zo mzdy spolu sumu 659,25 eur. Odporca v zmysle záverov súdu mal zaplatiť len reálne požičanú sumu, pričom odporca uhradil viac, ako mal odporcovi titulom nesplateného úveru vrátiť. Navrhovateľovi tak vznikol nárok na vydanie takto získaného bezdôvodného obohatenia vo výške 260,93 eur podľa § 451 ods.2 a § 456 Občianskeho zákonníka. Navrhovateľ návrhom uplatnil len sumu 259,25, eur, túto mu súd aj priznal z dôvodu, že nemôže jeho návrh prekročiť. Navrhovateľovi súd priznal aj úroky z omeškania v zákonnej výške od prvého dňa nasledujúceho po zmene návrhu, t.j. od 21.02.2015. Navrhovateľ sa v predmetnom konaní domáhal aj určenia neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy sa považuje za rozporný s právom Európskej únie a pre rozpor s medzinárodnou zmluvou je preto aj v predmetnej veci neplatný / § 39 Občianskeho zákonníka/. Aj v danom prípade inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa /neprijateľné zmluvné podmienky/. Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad. Zrážky zo mzdy pre pohľadávku, ktorej výšku určiť je len v moci jednej strany, a to veriteľa sú neprijateľné bez akéhokoľvek posúdenia súdu. S prihliadnutím na tieto okolnosti súd vyslovil neplatnosť predmetnej Dohody o zrážkach zo mzdy. Navrhovateľ má naliehavý právny záujem na takomto určení, keď už v minulosti došlo k zrážkam z jeho mzdy bez akéhokoľvek rozhodnutia súdu, či už v základnom občianskoprávnom konaní alebo v konaní o výkone rozhodnutia. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého úspešnému navrhovateľovi patrí náhrada trov konania právneho zastúpenia. Súd priznal v konaní úspešnému navrhovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej výške 630,98 eur v zmysle vyhlášky MS SR č.655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Súd ďalej uložil neúspešnému odporcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy vo výške 99,50 eur /položka sadzobníka súdnych poplatkov 1b/ a za návrh na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 259,25 eur súdny poplatok vo výške 16,50 eur, spolu 116,- Eur, a to v zmysle § 2 ods. 2 zákona č.71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov z dôvodu, že navrhovateľ je od poplatku oslobodený podľa § 4 ods. 2 písm. za) tohto zákona.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie odporca. Podľa neho dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzatvorená v súlade s ustanovením § 551 Občianskeho zákonníka a v súlade s ostatnými právnymi predpismi. Jej základ tvorí konsenzus dvoch strán, čo je vyjadrené ich podpismi. Služi na zabezpečenie záväzkov zo zmluvných vzťahov a pochybovanie o opodstatnenosti tohto inštitútu sú neopodstatnené. Táto dohoda len zabezpečuje záväzok ale povinnosť plniť vyplýva navrhovateľke priamo zo zmluvy o úvere, pričom aj výška dlhu nie je autoritatívne určená odporcom ale vyplýva priamo zo zmluvy o úvere, ktorá zmluva nikdy nebola vyhlásená za neplatnú. Možnosť uzatvorenia takejto dohody vo veciach spotrebiteľských záväzkov nie je vylúčená, a tu odporca poukazuje aj na ustanovenia zákona č. 205/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, v ktorom zákonodarca pripustil možnosť zabezpečenia uspokojenia pohľadávky alebo záväzku vyplývajúceho zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, ak je táto uzatvorená vo forme osobitnej listiny. Dojednanie predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy je preto podľa odporcu platné a nepredstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Odporca namietol záver súdu prvého stupňa o tom, že navrhovateľ má na požadovanom určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy naliehavý právny záujem. Podľa neho to tak nie je, pretože odporcove práva a teda povinnosť navrhovateľa už boli judikované rozhodnutím rozhodcovského súdu, ktoré je právoplatné a vykonateľné. Tento tvorí prekážku veci rozhodnutej pre toto konanie a súd prvého stupňa sa s námietkou odporcu o tejto prekážke vôbec nezaoberal. Odporca nakoniec namietal aj záver súdu prvého stupňa o tom, že sa na úkor navrhovateľa bezdôvodne obohatil. Podľa neho nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Navrhovateľ plnil odporcovi na základe uzatvorenej zmluvy o úvere, ktorá nikdy nebola vyhlásená za neplatnú, nedošlo k jej zrušeniu ani k odstúpeniu od nej. Legitímnosťou jej zmluvných podmienok, resp. zmluvy ako celku sa už zaoberal rozhodcovský súd. Odporca preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Navrhovateľ sa k odvolaniu odporcu písomne nevyjadril.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p..

Súd prvého stupňa vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 132 až § 135 O.s.p.. Pri rozhodovaní súd prvého stupňa použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvého stupňa a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. a k odvolacím námietkam odporcu dodáva nasledovné:

V prvom rade je potrebné uviesť, že odvolací je v zhode sa vysloveným názorom súdu prvého stupňa, že navrhovateľ má na požadovanom určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy naliehavý právny záujem podľa § 80 písm. c) O.s.p.. Z dokazovania, ktoré vo veci vykonal súd prvého stupňa vyplýva, že odporca túto dohodu už v minulosti uplatnil a na jej základe nechal vykonať zamestnávateľom odporcu z jeho mzdy zrážky vo svoj prospech a to v celkovej sume 659,25 eur. Navrhovateľ považuje túto dohodu za neplatnú, naopak odporca za plne v súlade s právom. Keďže zákon pre vykonávanie zrážok zo mzdy na základe takejto dohody nevyžaduje autoritatívne rozhodnutie súdu alebo iného právomocného orgánu o povinnosti na peňažné plnenie, ktorej splnenie sa zrážkami zo mzdy plní, nemá navrhovateľ inú možnosť ako namietat' platnosť takejto dohody o zrážkach zo mzdy v osobitnom občianskom súdnom konaní, ktoré vyvolá svojím návrhom na začatie konania o určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Bez rozhodnutia súdu o takomto požadovanom určení nebráni navrhovateľovi nič, aby naďalej požadoval od zamestnávateľa navrhovateľa vykonávanie zrážok zo mzdy. Navrhovateľka má preto na požadovanom určení, ktorým sa odstráni spornosť strán o platnosť dohody o zrážkach zo mzdy, naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c) O.s.p..

Pokiaľ ide o platnosť samotnej dohody o zrážkach zo mzdy, ktorú účastníci uzatvorili, odvolací súd sa zhoduje so záverom súdu prvého stupňa o neplatnosti takejto dohody a len dopĺňa, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa / neprijateľné zmluvné podmienky/. Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad /porovnaj rozsudok C-106/77 Simmenthal/. Ak by vnútroštátne právo umožnilo obísť takéto preskúmanie prostredníctvom uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy, išlo by o pozbavenie smernice 93/13/EHS jej užitočného účinku. Na zdôraznenie správnosti tohto záveru odvolací súd poukazuje na znenie písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-30/12, E. C./POHOTOVOST', s.r.o.: „Článok 6 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle efektivity vykladať v tom zmysle, že bráni uplatňovaniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu nekalosť zmluvných podmienok v zmluve o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy, alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy. Článok 4 a 14 smernice Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú efektivity v tom zmysle, že bránia uplatneniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu súlad zmluvy o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy s ustanoveniami preberajúcimi do vnútroštátneho právneho poriadku článok 4 uvedenej smernice alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy.“

Čo sa týka námietky odporcu o prekážke veci právoplatne rozhodnutej, ktorá má brániť v konaní a rozhodnutí o návrhu navrhovateľa, odvolací súd sa ani s týmto odvolacím tvrdením odporcu nemohol stotožniť. Odporca v konaní pred súdom prvého stupňa a ani v odvolacom konaní nepredložil a ani bližšie neoznačil rozhodcovský rozsudok, ktorý by mal podľa neho tvoriť prekážku veci rozhodnutej pre toto konanie. Súd prvého stupňa a ani odvolací súd tak nemohli posúdiť dôvodnosť námietky

odporcu. Vo všeobecnosti však možno uviesť, že rozhodcovský rozsudok o povinnosti navrhovateľa zaplatiť odporcovi tam určenú peňažnú sumu titulom dlhu z úverového vzťahu nemôže byť prekážkou res iudicata pre toto konanie o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Aj keď takáto dohoda slúži na zabezpečenie práva odporcu zo zmluvy o úvere, ako na to správne poukázal v odvolaní sám odporca, ide o iný právny úkon, odlišný od samotnej zmluvy o úvere, z ktorej zmluvy vyplýva povinnosť navrhovateľky na plnenie. Posúdenie platnosti tejto dohody preto nebolo /a nemuselo byť/ prejudiciálnou otázkou, ktorú by musel rozhodcovský súd riešiť v súvislosti so žalobou odporcu na plnenie. V tomto zmysle potom ani uloženie peňažnej povinnosti navrhovateľovi na základe zmluvy o úvere v rozhodcovskom rozsudku nepredstavuje prekážku právoplatne rozhodnutej veci pre konanie o určenie platnosti, či neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá splnenie záväzku navrhovateľa zo zmluvy o úvere zabezpečuje. Čo sa týka druhého predmetu konania, vydanie bezdôvodného obohatenia odporcu navrhovateľovi, tu by už právoplatný a vykonateľný rozhodcovský rozsudok o povinnosti navrhovateľa plniť zo zmluvy o úvere mohol predstavovať prekážku veci rozhodnutej. Nemožno však odhliadnuť od toho, že otázka rozhodcovských rozsudkov, ktorými disponuje odporca, bola v konaní pred súdmi Slovenskej republiky už veľakrát riešená v rámci exekučných konaní, kde sa odporca ako oprávnený domáhal od spotrebiteľov ako povinných vymoženía plnení, ktoré mu boli priznané rozhodcovskými rozsudkami. V týchto exekučných konaniach /a odvolací súd v nich vystupoval ako súd druhého stupňa, takže sú mu tieto skutočnosti známe z jeho úradnej činnosti - § 121 O.s.p./ bola právomoc rozhodcovského súdu konať a rozhodovať vo veciach úverov, v ktorých odporca vystupuje ako dodávateľ voči rôznym fyzickým osobám ako spotrebiteľom, vyhodnotená ako neexistujúca, pretože rozhodcovské doložky a zmluvy, ktoré odporca ako dodávateľ uzatváral so spotrebiteľmi boli hodnotené ako neprijateľné zmluvné podmienky a preto neplatné. Rozhodcovské súdy tak nemali svoju právomoc konať a rozhodovať založenú na platnej rozhodcovskej doložke, či zmluve a ich rozhodnutia sú tak považované za pakty, teda rozhodnutia vydané orgánom, ktorý nemal právomoc na ich vydanie. Takéto rozhodnutia určite nemôžu zakladať prekážku veci rozhodnutej ako ju namieta odporca.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa aj v časti, v ktorej súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi titulom bezdôvodného obohatenia sumu 259,25 eur s príslušenstvom. Aj tu sa odvolací súd zhoduje so skutkovými závermi a právnym ohodnotením súdu prvého stupňa. Úver poskytnutý odporcom navrhovateľovi je potrebné považovať za bezúročný a bezpoplatkový, keďže úverová zmluva neobsahuje všetky náležitosti stanovené zákonom č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, s čím tento zákon spája práve následok bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Navrhovateľ je tak povinný vrátiť odporcovi len sumu istiny čerpaného úveru, nič viac. Keďže bolo preukázané, že navrhovateľ plnil odporcu aj nad rozsah istiny čerpaného úveru, sú tieto peňažné prostriedky bezdôvodným obohatením, ktoré odporca získal na úkor navrhovateľa plnením bez právneho dôvodu / § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka/ a preto mu ich musí vydať /§ 456 Občianskeho zákonníka/.

Nakoniec je potrebné uviesť, že odvolací súd považuje za správne aj rozhodnutie súdu prvého stupňa o náhrade trov konania a o povinnosti odporcu zaplatiť súdny poplatok z návrhu navrhovateľa na začatie konania. Tieto rozhodnutia sú jasne a zrozumiteľne odôvodnené, odvolací súd sa s dôvodmi, ktoré k nim viedli súd prvého stupňa zhoduje a keďže ich odporca vo svojom odvolaní osobitne nenapadol svojimi odvolacími argumentmi, odvolací súd k ich vecnej správnosti nič neuvádza.

O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 150 ods. 1 O.s.p. tak, že odvolací súd navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože tento nepodal návrh na priznanie náhrady trov odvolacieho konania, hoci by mu inak náhrada trov odvolacieho konania ako úspešnému účastníkovi patrila.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa /§ 419 CSP/ v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy /§ 427 ods. 1 CSP/.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom /§ 429 ods. 1 CSP/.

Podľa § 428 CSP sa v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /dovolacie dôvody/ a čoho sa dovolateľ domáha /dovolací návrh/.

V Trenčíne dňa 15. júna 2016